

Miks tulbid hääbuivad?

Olen tulpe kasvatanud suhteliselt lühikest aega. Kahel esimesel aastal oli kõik tipp-topp – kasvasid jõudsalt ja õied olid ilusad suured. Viimasel ajal on paljud tulbid lühikese õievarrega, olgugi et muld on huumusrikas. Nad õitsevad teistest hiljem ja õied jäävad väikeseks. Aga veelgi halvem on see, et mõnel taimel ei teki üldse õiepungi, ja kui neid ka on, ei avane need normaalselt, vaid jäävad poolsuletuks.

Olen märganud lehtedel ka heledaid täppe, mis hiljem pruunistuvad. Vahel on laikusid ja triipusid. Paaril taimel on olnud õiedki triibulised. Miks mu tulbid niimoodi välja näevad, mis häda see on ja kas muud taimed võivad samuti ohtu sattuda?

Vastab
VÄINO PALLUM

Kirjeldatud nähud viitavad viirushaigustele, mille all osa nakatunud tulpe kannatab.

Heledaid (valkjaid või kollakaid) triipe ja viirge punase-, roosa- ja lillaõieliste sortide õie kroonlehtedel põhjustab tulbi-kirjuõielisuse viirus (*Tulip breaking virus*). Erinevalt geneetiliselt kirjuõielistest sortidest, mille puhul õite joon on ühtlane ja ühesugune kõikidel taimedel, on viirusnakkuse korral triibud ja viirud korrapäratud.

Muutunud on ka õie kroonlehtede kuju. Õied on ebakorrapäraselt lõhestunud, olles kas tavalisest pikemad või lühemad. Haiged tulbid õitsevad hiljem ja õied on väikesed. Nende lehed kolletuvad varakult ja sibulad jäävad väikeseks.

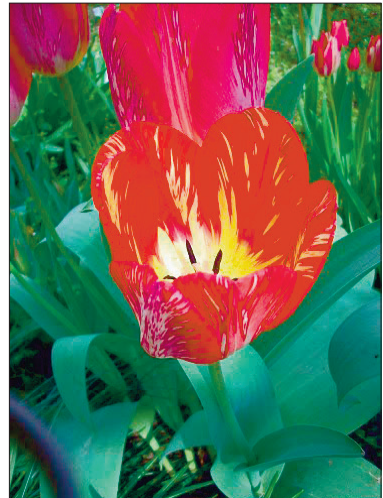
Valge- ja kollaseõielistel tulpidel ei ole haigustunnused kroonlehtedel märgatavad. Õied on vaid pisemad, kuid lehed võivad olla mosaiiksed.

Helerohelised ovaalsed laigud tulbi lehtedel, hiljem lehtedel, vartel ning õitel eri suurusega pruunid laigud ja kärbunud triibud viitavad nende taimede nakatumisele kärbumishaigusse. Seda haigust põhjustab viirus (*Tobacco necrosis virus*). Niisugustel tulpidel on kohevad õienupud, mis tihti ei avane, lehed aga kõverduvad ja kuivavad.

Kirjuõielisust, õite mittemoodustumist ja tulbilehtede plekiks-viiruliseks muutumist võib põhjustada ka kurgi-mosaigiviirus (*Cucumis mosaic virus*). Nimetatud viirus tekitab sibulatel korkjaid tähne ja laiike. Need tunnused ilmnevad sibulate laos säilitamise ajal.

NB! Korkjate laikude tekkimise põhjuseks võib olla ka vaid madal säilitustemperatuur.

Viirushaigustest kahjustatud taimi ravida ei saa. Viiruste leviku pidurdamiseks kõrvaldage haiged taimed esimeste nakkustunnuste esiletulekul. Võtke sibulad koos mullapalliga üles ja hävitage.

Tõrjuge regulaarselt viiruse siirujatajaid – lehetäisid ja ripslasi. Selleks pritsige tulpe NeemAzal-T/S-iga. Ärge laske peenral rohtuda. Umbrohud on viiruste reservuaatorid.

Vahetage tulpide kasvukohta ning ärge kasvatage tulpe liiliate naabruses (kirjuõielisust põhjustav viirus kandub seal üle). Samuti vältige tulpide kasvatamist kapsa järel (viirus võib edasi kanduda mullas säilivate kapsanuutri spooridega).

Õite lõikamisel desinfitseerige nuga kaaliumpermanganaadi lahuses.

Loobuge viirushaigustele vastuvõtlikest sortidest.

Hoolitsege tasakaalustatud väetamise eest ja hoiduge lämmastikuliist ning kontrollige mulla happesust. Mullareaktsioon peaks olema neutraalne (pH 6,5).

UUDIS

Rohevahetusi maikuus

REPRO

Kui ettekasvatatud taimi jäi üle, püsilillepeenral on ülejääke ja seemneid-sibulaid ei jõua ise ära kasutada, andke need ära. Vastutasuks võite leida aga mõne taimepärli, mida olete kaua otsinud.

- Laupäev, 11. mai
Tallinnas Pirita kloostri uues aias (kl 11–13).
Türil kultuurimaja pargis (kl 10–14).
Harjumaal Vasalemmas (algus kl 12).
- Pühapäev, 12. mai

Viljandimaal Nõrga talus (algus kl 11).

- Laupäev, 18. mai
Värskas Seto Talumuuseumis.
Põlvamaal Vastse-Kuuste laadaplatsil.
- Pühapäev, 19. mai
Lääne-Virumaal Lehtse kultuurimaja platsil (kl 10–12).
Tallinnas Nõmmel (Vana-Mustamäe t, kl 10–18).
- Laupäev, 25. mai
Läänemaal Kirimäe külas (algus kl 12).